

Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že v rámci předběžného projednání nároku nevyhověl, neboť sporoval existenci odpovědnostního titulu z důvodu, že vůči žalobci bylo vedeno vícero trestních řízení. Dále vznesl námitku promlčení uplatněného nároku. Navrhoval žalobu zamítnout.

Soud I. stupně vyšel ze zjištění, že žalobce byl trestně stíhán pro trestný čin porušování povinností při správě cizího majetku ve spolupachatelství a pro trestný čin pletichy při veřejné soutěži a veřejné dražbě v účastenství ve formě pomoci, a to na základě usnesení Policie ČR ze dne 2.4.2013, č.j. [REDAKCE]. Žalobce (spolu s dalšími spoluobviněnými osobami) podal proti tomuto usnesení stížnost. Nejvyšší státní zastupitelství usnesením ze dne 25.10.2013, č.j. [REDAKCE] předně uvedené usnesení policejního orgánu ze dne 2.4.2013 zrušilo a policejnímu orgánu uložilo, aby o věci znovu jednal a rozhodl. Toto usnesení nabylo právní moci dne 25.10.2013. Usnesením Policie ČR ze dne 20.4.2015 došlo k odložení věci (mimo jiných) žalobce podezřelého ze spáchání trestného činu porušování povinností při správě cizího majetku ve spolupachatelství a trestného činu pletichy při veřejné soutěži a veřejné dražbě v účastenství ve formě pomoci. Žalobce dne 30.4.2014 uplatnil u žalovaného svůj nárok na přiznání zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Právně soud I. stupně vycházel z úpravy zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen jako „zákon č. 82/1998 Sb.“), a žalovaným vznesenou námitku promlčení shledal důvodnou. Žalobci (resp. jeho advokátovi) bylo dne 29.10.2013 doručeno rozhodnutí Nejvyššího státního zastupitelství ze dne 25.10.2013, č.j. [REDAKCE], kterým bylo zrušeno usnesení Policie ČR ze dne 2.4.2013, č.j. [REDAKCE], jímž bylo trestní stíhání žalobce zahájeno, tedy tohoto dne (29.10.2013) bylo žalobci oznámeno, resp. se dozvěděl o zrušujícím rozhodnutí, přičemž tento den je rozhodný pro běh šestiměsíční promlčecí doby pro uplatnění požadovaného nároku, která skončila dne 29.10.2014 (poznámka odvolacího soudu: správně má být 29.4.2014). Žalobce uplatnil svůj nárok u žalovaného až dne 30.4.2014, tedy po uplynutí šestiměsíční promlčecí doby. Soud I. stupně neshledal opodstatněnou námitku žalobce, že dotyčné usnesení Nejvyššího státního zastupitelství ze dne 25.10.2013 bylo dne 29.10.2013 doručeno do datové schránky advokáta žalobce, přičemž k informování žalobce došlo až následující den. Soud dále dovodil, že následné odložení trestní věci usnesením ze dne 20.4.2015 nemá na posouzení běhu promlčecí doby žádný dopad. Soud I. stupně proto žalobu zamítl. Výrok o nákladech řízení odůvodnil § 142 odst. 1 ve spojení s § 151 o.s.ř. s tím, že žalovanému přiznal šest paušálních náhrad po 300,- Kč.

Proti rozsudku podal odvolání žalobce. Odvolací důvody založil na polemice se závěrem soudu I. stupně ohledně promlčení uplatněného nároku. Žalobce setrvává na stanovisku, že i po zrušení usnesení o zahájení trestního stíhání nebyla dotyčná trestní věc pravomocně a meritorně skončena a rozhodnuta, neboť trestní řízení dále pokračovalo. Až do skončení věci v podobě usnesení o odložení věci bylo proti žalobci trestní řízení vedeno. Žalobce i po zrušujícím usnesení Nejvyššího státního zastupitelství předpokládal pokračování trestního řízení s možností vydání nového usnesení o zahájení trestního stíhání. Proto je vydáním a doručením usnesení o zrušení usnesení o zahájení trestního stíhání nepovažoval za skončené, a tudíž nemohl začít běh subjektivní promlčecí doby. Žalobce se proto neztotožňuje se závěrem soudu I. stupně, že odložení trestní věci usnesením ze dne 20.4.2015 nemá právní účinky na posouzení běhu subjektivní promlčecí doby. Žalobce též poukázal na postoj žalovaného, který v rámci předběžného projednání nároku zastával stanovisko, že nárok je ze strany žalobce uplatněn předčasně právě proto, že trestní řízení prozatím neskončilo. Dále žalobce namítl, že soud I. stupně nevyhověl jeho návrhu

na spojení věci s jinou totožnou věcí vedenou u soudu I. stupně pod sp.zn. [REDAKCE] Polemizoval též se závěrem soudu I. stupně ohledně určení okamžiku počátku běhu promlčecí doby s ohledem na to, že dotyčné usnesení, kterým bylo zrušeno rozhodnutí o zahájení trestního stíhání žalobce bylo dne 29.10.2013 doručeno do datové schránky jeho advokáta, přičemž okamžik, kdy kancelář advokáta datovou schránku otevře (dne 29.10.2013), nelze ztotožňovat s okamžikem, kdy se poškozený prokazatelně dozvěděl o škodě či újmě. K tomu odkázal na některá judikatorní rozhodnutí. Soudu I. stupně rovněž vytkl, že se nevypořádal s jeho tvrzením, že nemajetková újma mu vznikla i nesprávným úředním postupem spočívajícím v porušení povinnosti vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení.

Žalovaný navrhl potvrzení napadeného rozhodnutí.

Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek včetně řízení předcházejícího jeho vyhlášení (§ 205, § 212, § 212a odst. 1, 5 o.s.ř.), a dospěl k závěru, že odvolání žalobce směřující do výroku o věci samé není důvodné, shledal však důvod pro změnu nákladového výroku.

Podle ust. § 31a odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu.

Podle odst. 2 téhož ustanovení zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak, a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.

Podle § 32 odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb., nárok na náhradu nemajetkové újmy podle tohoto zákona se promlčí za 6 měsíců ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o vzniklé nemajetkové újmě, nejpozději však do deseti let ode dne, kdy nastala právní skutečnost, se kterou je vznik nemajetkové újmy spojen. Vznikla-li nemajetková újma nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, neskončí promlčecí doba dříve než za 6 měsíců od skončení řízení, v němž k tomuto nesprávnému úřednímu postupu došlo.

Soud I. stupně na základě provedeného dokazování učinil správná a pro posouzení věci postačující skutková zjištění, o nichž mezi účastníky nebylo sporu, a která mohou sloužit i za podklad pro rozhodnutí odvolacího soudu. Žalobce se domáhal zadostiučinění za nemajetkovou újmu, která mu měla vzniknout nezákonným trestním stíháním. Soud I. stupně se s ohledem na vznesenou námitku promlčení nároku žalovaným správně zabýval nejprve touto námitkou. Ze zjištěných skutkových okolností, které odvoláním nebyly zpochybněny, vyplývá, že trestní stíhání žalobce bylo zahájeno usnesením Policie ČR ze dne 2.4.2013, č.j. [REDAKCE] a bylo ukončeno pravomocně dne 25.10.2013, kdy došlo ke zrušení rozhodnutí o zahájení trestního stíhání žalobce. Byť samotné trestní řízení nadále pokračovalo, neboť stížnostní orgán uložil policejnímu orgánu se věcí dále zabývat, je zjevné, že trestní stíhání žalobce nadále již vedeno (zahájeno) nebylo. Z uvedeného vyplývá, že šestiměsíční promlčecí doba počala běžet okamžikem, kdy bylo dotyčné rozhodnutí Nejvyššího státního zastupitelství ze dne 25.10.2013 oznámeno žalobci. K tomu došlo dne 29.10.2013, kdy bylo toto usnesení doručeno do datové schránky obhájce žalobce, konec promlčecí doby potom připadá na den, který se číselně shoduje se dnem, na který připadá událost, od níž se počítá (§ 121 obč.zák.), tedy na den 29.4.2014. Nárok byl předběžně uplatněn dne 30.4.2014, tedy po uplynutí promlčecí doby, nenastaly proto ani

účinky předvídané v ust. § 35 zákona č. 82/1998 Sb. Žalovaným vznesená námitka promlčení je tudíž ve vztahu k požadovanému nároku opodstatněná, soud je povinen k ní přihlídnout, a proto žalobě nelze vyhovět. Odvolací soud námitku promlčení neshledal v rozporu s dobrými mravy, neboť dobrým mravům zásadně neodporuje, namítá-li někdo promlčení práva uplatňovaného vůči němu, když institut promlčení přispívající k jistotě v právních vztazích je institutem zákonným, a tedy použitelným ve vztahu k jakémukoliv právu, které se podle zákona promlčuje. Uplatnění promlčecí námitky by se přičilo dobrým mravům pouze v těch výjimečných případech, kdy by bylo výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil, a vůči němuž by za takové situace zánik nároku na plnění v důsledku uplynutí promlčecí doby byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22.8.2002, sp. zn. 25 Cdo 1839/2000, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 59/2004, a též rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16.5.2013, sp. zn. 30 Cdo 799/2013). Žádný takový šikanózní výkon práva ze strany žalovaného v řízení prokázán nebyl. Poukazoval-li žalobce na to, že žalovaný v rámci předběžného uplatnění nároku nevyhověl z důvodu, že nárok byl dle jeho mínění uplatněn předčasně, pak tato skutečnost sama o osobě nezakládá pochybnosti, jež by vedly k závěru, že jednání žalovaného je v rozporu s dobrými mravy. Soud I. stupně tudíž o věci samé rozhodl správně.

K odvolacím námitkám žalobce lze uvést následující. Právní závěry prezentované v rozhodnutích Vrchního či Nejvyššího soudu, na něž žalobce odkazuje, se míjejí s argumentací žalobce. Obě žalobcem citovaná rozhodnutí se totiž sice týkají stanovení počátku subjektivní promlčecí doby, přičemž v rozhodnutí 1 Cz 32/92 je uvedeno, že nelze ztotožňovat okamžik rozhodný pro skutečnou vědomost o škodě a o odpovědnostním subjektu s okamžikem, kdy o těchto skutečnostech nabyla vědomosti jiná osoba než poškozený, tedy například advokát, který na základě plné moci poškozeného zastupoval. V citovaném rozhodnutí však Vrchní soud při stanovení počátku běhu subjektivní promlčecí doby posuzoval okamžik rozhodný pro skutečnou vědomost o škodě a o odpovědnostním subjektu, nikoliv žalobcem předestřenou otázku doručení (oznámení) zrušujícího rozhodnutí dle § 32 odst. 3 věty první zákona č. 82/1998 Sb. Totéž se týká závěrů uvedených v rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 25 Cdo 61/2003, v němž byla (mimo jiné) řešena otázka vědomosti poškozeného o skutkových okolnostech, které mohou vést k závěru o odpovědnosti konkrétního subjektu (tedy toho, který subjekt za škodu odpovídá). Uvedené závěry tak na souzenou věc nelze aplikovat již jen proto, že žalobce o tom, že mu vznikla (a jaká) škoda, ani o tom, kdo za ni odpovídá, žádné pochybnosti neměl, neboť v žalobě tvrdil, že škoda mu vznikla vedením trestního řízení, které trvalo 8 měsíců (tedy od jeho zahájení dne 2.4.2013 do jeho zrušení dne 25.10.2013). Pokud se jedná o námitku žalobce, že se soud I. stupně nevypořádal s jeho *tvrzením*, že mu nemajetková újma vznikla též nesprávným úředním postupem spočívajícím v porušení povinnosti vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě, odvolací soud tuto námitku rovněž neshledal opodstatněnou. Z obsahu spisu vyplývá, že žalobce podanou žalobou uplatnil (výlučně) nárok na zaplacení částky 1.000.000,- Kč představující zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou nezákonným trestním stíháním, jež bylo zahájeno výše citovaným usnesením Policie ČR ze dne 2.4.2013. Žalobce ve svém podání ze dne 8.3.2015 v rámci doplnění skutkových tvrzení ohledně uplatněného nároku sice zmínil, že mu nemajetková újma vznikla i nesprávným úředním postupem, za který se považuje i porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě, přičemž rozvedl okolnosti týkající postupu orgánů činných v předmětné trestní věci (č.l. 198 a 199 spisu), nicméně žádný konkrétní (jiný než doposud uplatňovaný) nárok žalobce v této souvislosti nevznesl (k tomu srov. závěrečný návrh žalobce na č.l. 210 spisu). Soud I. stupně i přesto při jednání dne 4.8.2016 rozhodl, že zamítá návrh na rozšíření žaloby

o nárok na zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou nesprávným úředním postupem v dotyčném trestním řízení, přičemž toto své rozhodnutí odůvodnil zejména tím, že pro projednání takového nároku není splněna zákonná podmínka jeho předběžného uplatnění dle § 14 odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb. Tudíž námitka žalobce uplatněná v odvolání, že se soud I. stupně s uvedeným *tvrzením* nevypořádal, není opodstatněná, přičemž odvolatel navíc ani neuvádí, jaký konkrétní vliv či dopad mělo toto údajné pochybení na závěr o promlčení žalobou uplatněného nároku. Stejně tak odvolací soud neshledal důvodnou ani námitku, že soud I. stupně řízení v dané věci nespojil s jiným řízením, jež týkalo obdobného nároku žalobce. Žalobce neuvedl, v čem by dotyčný postup soudu I. stupně měl mít vliv na správnost napadeného rozsudku či jaký měl uvedený postup konkrétní dopad do jeho práv, ani neuvedl žádné jiné skutečnosti, z nichž by bylo možno učinit závěr, že řízení v projednávané věci bylo zatíženo takovou vadou, která by sama o sobě představovala důvod pro zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení za účelem nápravy takové vady.

Odvolací soud shledal odvolání důvodným pouze ve vztahu k nákladovému výroku. Soud I. stupně sice správně aplikoval na rozhodnutí o nákladech řízení zásadu úspěšnosti toho kterého účastníka, avšak z obsahu spisu je zřejmé, že stát nečinil žádná písemná podání (ta činil výlučně elektronicky), ani je nezasílal poštou, takže žádné hotové výdaje v řízení neměl a nehradil. Odvolací soud má za to, že státu, za něhož jedná a zajišťuje (ze zákona) odškodňovací agendu příslušná organizační složka, přiznat náklady spočívající v paušálních náhradách hotových výdajů nelze, neboť mu (nad rámec jeho takto uvedené běžné agendy hrazené z rozpočtových prostředků určených na jeho činnost) žádné vynaložené náklady v podobě hotových výdajů nevznikly, resp. žádné „hotové výdaje“ v souvislosti s tímto řízením nehradil.

Odvolací soud proto rozsudek soudu I. stupně v napadeném zamítavém výroku o věci samé jako věcně správný podle § 219 o.s.ř. potvrdil a ve výroku o nákladech řízení jej změnil tak, jak je uvedeno ve výrokové části.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle ust. § 224 odst. 1 ve spojení s ust. § 142 odst. 1 o.s.ř., když žalovanému, který byl v odvolacím řízení úspěšný, rovněž žádné náklady spočívající v hotových výdajích nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí je dovolání přípustné, pokud na základě dovolání podaného do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu prvního stupně dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o.s.ř.).

V Praze dne 11. května 2017

JUDr. Irena Nosková v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Monika Vrzalová